

W nawiązaniu do pism Głównego Lekarza Weterynarii dotyczących rozprzestrzeniania się w Europie nowej choroby wirusowej, wywołanej przez wirus Schmallenberg, Powiatowy Lekarz Weterynarii we Włoszczowie przekazuje w załączeniu materiały dotyczące tej choroby, z prośbą o rozpowszechnienie informacji wśród rolników w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie. Informuję również o konieczności zabezpieczania w uzasadnionych przypadkach poronionych płodów bydła oraz małych przeżuwaczy, szczególnie w stadach, w których miałyby miejsce import z krajów UE, tj. Holandia, Niemcy, Belgia, Francja, Wielka Brytania, w celu wdrożenia postępowania urzędowego przez Powiatowego Lekarza Weterynarii we Włoszczowie, pobrania materiału do badań i przekazania go do badania w Instytucie PIW-PIB Puławy.

Powiatowy Lekarz Weterynarii
we Włoszczowie

lek. wet. Jolanta Grzegorzczak

Otrzymują :

1. Urzędy Gmin z terenu powiatu włoszczowskiego – 6

Otrzymują do wiadomości:

1. Starosta Powiatu Włoszczowskiego
2. A/a

Wirus Schmallenberg – nowe informacje

Dnia 21 grudnia 2011 roku Krajowy Instytut Zdrowia Publicznego i Środowiska Holandii (National Institute of Public Health and the Environment, The Netherlands) opublikował ocenę ryzyka wystąpienia zakażenia wirusem Schmallenberg (Schmallenberg virus, SBV) u ludzi. **Z zawartych w niej informacji wynika, że transmisji ze zwierząt na człowieka nie można wykluczyć, lecz jest ona mało prawdopodobna** (dotychczas nie rozpoznano żadnego przypadku chorobowego u ludzi). Jednakże ryzyko ekspozycji w czasie porodów jagniąt lub kontaktu z zakażonymi wirusem Schmallenberg płodami nie jest znane i konieczne są dodatkowe badania.

Szczyt zachorowań u bydła występował pomiędzy sierpniem i wrześniem 2011 roku, natomiast w chwili obecnej, ze względu na znacznie mniejszą populację wektorów, krążenie wirusa wydaje się mieć tendencję wygasającą. W oparciu o poznaną epidemiologię orthobunyawirusów **spodziewane jest pojawienie się zwiększonej liczby przypadków chorobowych w przyszłym sezonie aktywności wektora**. Dlatego też zaleca się wdrożenie odpowiedniego systemu nadzoru nad chorobą, który powinien przede wszystkim obejmować monitoring ludzi należących do grupy zwiększonego ryzyka, tj.: lekarzy weterynarii oraz osób mających kontakt ze zmienionymi płodami oraz błonami i wodami płodowymi zakażonych owiec.

Dnia 23 grudnia 2011 roku ukazała się wiadomość, że **wirus SB udało się wyizolować i namnożyć na linii komórkowej chomika**, oraz że przeprowadzono pierwszy eksperyment, podczas którego zakażono 3 krowy badanym izolatem. Doświadczenie wykazało krótki okres wirerii, trwający od 2 do 5 dnia po zakażeniu, objawy gorączki oraz średnio nasilonej biegunki. Stwierdzone objawy kliniczne pokrywają się z symptomami obserwowanymi podczas zakażeń terenowych (M. Beer, B. Hoffmann, FLI, Niemcy).

Na podstawie klasyfikacji ryzyka („European Community – Classification of infectious biological agents by risk group”, Dyrektywa 2000/54EC z 18 września 2000, O.J. L 262, 17.10.2000, p. 12) **zasugerowano kwalifikacje SBV do 2 grupy ryzyka w odniesieniu do pracy laboratoryjnej, a dla eksperymentów na zwierzętach - do grupy 3**.

Od dnia 23 grudnia 2011 roku pojawiają się **informacje o wykryciu pierwszych przypadków zakażeń SBV w Belgii**, głównie na północy kraju.

Wg prof. Charlesa H. Calisher (światowy ekspert ds. bunyawirusów), istnieje możliwość przeniesienia wirusa SB z Afryki na kontynent europejski przez ptaki migrujące, tak jak ma to miejsce w przypadku innych wirusów należących do grupy Simbu. Jednak taka informacja, jak pisze sam autor, wymaga przeprowadzenia odpowiednich badań w celu jej potwierdzenia lub wykluczenia.

Opracowali: dr Anna Ziętek-Barszcz, dr Krzysztof Śmietanka

Źródła informacji:

1. KPC ds. MPZ NIZP-PZH – informacja na temat oceny ryzyka zakażenia wirusem Schmallenberg ludzi zamieszczonej na stronie ewrs.ecdc.europa.eu, Risk profile human Schmallenberg virus
2. www.promedmail.org : Schmallenberg Virus – Europe (06): (Germany) classification, update. Date 23 Dec 2011
3. www.promedmail.org : Schmallenberg virus - Europe (07): (Belgium) congenital malformations, ovine. Date 23 Dec 2011.
4. www.promedmail.org : Schmallenberg virus - Europe (XX): Update. Date 23 Dec 2011.
5. www.promedmail.org : Schmallenberg virus - Europe (09): Update. Date 25 Dec 2011.
6. www.promedmail.org : Schmallenberg virus - Europe (10): Belgium, update. Date 28 Dec 2011.

Oświadczenie w sprawie sytuacji dotyczącej wirusa Schmallenberg wydane przez Stały Komitet ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt (SCoFAH) 11 stycznia 2012:

Informacje przekazane przez przedstawicieli Niemiec, Holandii i Belgii na posiedzeniu 11 stycznia 2012 wskazują, że nowo wykryty wirus krążył w drugiej połowie 2011 roku wśród przeżuwaczy, powodując niespecyficzne objawy kliniczne u bydła, natomiast u owiec (rzadziej u bydła i kóz) – wrodzone wady rozwojowe u potomstwa.

Państwa członkowskie i Komisja wyraziły uznanie wobec wysiłków poczynionych przez te 3 kraje w zakresie udostępniania informacji naukowych na temat zagrożeń związanych z nowym wirusem przy zachowaniu zasad pełnej transparentności.

Wirus należy do rodziny *Bunyviridae*, rodzaju *Orthobunyavirus* i wstępnie został nazwany jako "wirus Schmallenberg". Należy on do grupy wirusów przenoszonych przez wektory, a bezpośrednia transmisja ze zwierzęcia na zwierzę jest mało prawdopodobna. Występuje natomiast pionowa transmisja z matki na potomstwo jako efekt wewnątrzmacicznego zakażenia, tak jak ma to miejsce w przypadku innych podobnych wirusów. Wirusy należące do tej grupy bardzo często wywołują łagodne objawy kliniczne choroby lub postać subkliniczną u przeżuwaczy.

Do tej pory przypadki choroby wykryto w 20 gospodarstwach w Niemczech (u bydła i owiec), w 52 gospodarstwach w Holandii (u owiec, a w jednym przypadku u kozy) i w 14 gospodarstwach w Belgii (tylko u owiec). Nie wykazano dotychczas geograficznego powiązania poszczególnych przypadków. Może to sugerować, że nie wykrytych subklinicznych przypadków infekcji u przeżuwaczy może być o wiele więcej, jednak brak testów serologicznych utrudnia pełną ocenę sytuacji. Wciąż diagnozowane wady wrodzone u nowonarodzonych zwierząt są najprawdopodobniej spowodowane przez transmisję wirusa za pośrednictwem owadów-wektorów, które miały miejsce latem i wczesną jesienią podczas ciąży.

Nie ma dowodów, że wirus Schmallenberg może wywołać zakażenie i chorobę u ludzi. Państwa członkowskie i Komisja zapoznały się ze wstępną oceną przeprowadzoną przez Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC), dotyczącą odzwierzęcego ryzyka związanego z wirusem Schmallenberg, która wskazuje, że "jest mało prawdopodobne, aby wirus mógł powodować chorobę u ludzi, ale nie można tego całkowicie wykluczyć na tym etapie".

Państwa członkowskie i Komisja uznają, że informacje na temat wirusa Schmallenberg są wciąż fragmentaryczne i głównie ekstrapolowane z dostępnych danych dotyczących genetycznie pokrewnych wirusów z rodzaju *Orthobunyviridae* (serogrupy Simbu, jak np. wirus Akabane). Sytuacja musi być ponownie oceniona, kiedy nowe dane będą dostępne. Należy uwzględnić świadomość służb weterynaryjnych i innych zainteresowanych stron w celu lepszego zrozumienia możliwych zagrożeń związanych z tym wirusem i zajęcia odpowiedniego stanowiska.

Biorąc pod uwagę, że wirus jest prawdopodobnie przenoszony za pomocą owadów- wektorów, dalsze krążenie patogenu podczas obecnej zimy jest mało prawdopodobne. Daje to Państwom członkowskim czas na zebranie dodatkowych danych i zaplanowanie dalszych działań w kontekście ewentualnego powrotu choroby wiosną i latem.

Państwa członkowskie i Komisja uważają, że jest zatem konieczne kontynuowanie badań terenowych i przeglądowych nad występowaniem zakażeń celem zgromadzenia większej liczby danych, które będą podstawą do opracowania metod zwalczania. Tym samym zgadzają się w trybie pilnym opracować wytyczne w sprawie nadzoru. Państwa członkowskie wezwały również Komisję do określenia możliwych sposobów zapewnienia wsparcia finansowego dla powyższych działań.

Tłumaczenie: lek. wet. Barbara Miechowicz, dr Krzysztof Śmietanka

Źródło: Statement on the Schmallenberg Virus Situation Issued by the Standing Committee on the Food Chain and Animal Health (SCoFAH) – 11 January 2012,
http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/schmallenberg_virus/docs/sv_statement_11012012_en.pdf